

संदर्भ ग्रंथ सूची

संदर्भ ग्रंथ सूची

मराठी

- अकोलकर ग.वि. (१९८/४) महाराष्ट्रातील शिक्षणाची वाटचाल पुणे:श्रीविद्या प्रकाशन.
- अकोलकर ग.वि. (१९८९) शालेय व्यवस्थापन आणि प्रशासन पुणे: निलकंठ प्रकाशन.
- कुंडले म.बा. (१९९२) शिक्षण समीक्षा, राष्ट्रीय शिक्षण विशेषांक.
- ताम्हणकर दा.ता. (१९७६), शैक्षणिक प्रशासन व नियोजन, पुणे :नूतन प्रकाशन.
- दुनाखे अरविंद, पारसनीस हेमलता (१९९५), शैक्षणिक व्यवस्थापन व प्रशासन पुणे: नूतन प्रकाशन.
- पारसनीस न.रा. (१९९५) भारतातील शैक्षणिक नियोजन, पुणे :नूतन प्रकाशन.
- बापट भा.गो. (१९७५), शैक्षणिक संशोधन, पुणे: नूतन प्रकाशन.
- भिंताडे वि.रा. (१९८९), शैक्षणिक संशोधन पद्धती, पुणे: नूतन प्रकाशन.
- मुळे रा.श. उमाठे, शं.कृ. (१९७७) शैक्षणिक संशोधनाची मूलतत्वे, नागपूर: साहित्य प्रसार केंद्र प्रकाशन.
- जाधव एम.एल व माने. आर.आर. (२००६), शालेय व्यवस्थापन, कोल्हापूर: फडके प्रकाशन.
- सचिव, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ (जून २०००), शिक्षण संक्रमण माहिती व तंत्रज्ञान विशेषांक, पुणे.
- सोहनी शां.कृ. (१९९३), शैक्षणिक टीपाकोश, पुणे:हिंदुस्तान मुद्राणालय.

English

- Best John W. (1982), Research in Education 4th Edition, New Delhi:prentice Hall of India Ltd.
- Buch. M.B. (Ed:) (1974), A Survey of Research in Education. Baroda:center of Advanced study in Education. M.S. University.
- Buch M.B. (Ed:) (1979) Second Survey of Research in Education. Baroda:Society for Educational Research and Development.
- Buch M.B. (Edi) (1986) , Thired Survey of Research in Education. New Delhi: N.C.E.R.T.
- Buch M.B. (Edi) (1991), Fourth Survey of research in Education. valume - I New Delhi:N.C.E.R.T.
- Buch M.B. (Edi) (1971) Fourth Survey of Research in Education valume - II, New Delhi: N.C.E.R.T.
- Deputy Director of Education, (1980) Administrative Pointst for Guidance Pune.
- Govt. of Maharastra (1975), Introduction of higher secondary pattern, Bombay Education Dept.

31/12/2018

परिशिष्ट - अ

TO WHOM IT MAY CONCERN

Dr.(Ms.) R.A. Bhoslay
Lecturer
S.M.T Govt. College of Education
Kolhapur
Date:- 24/9/2008

To,

Sub:- Request for grant of permission to obtain information related to

“पंढरपूर शहरातील कनिष्ठ महाविद्यालयातील संस्थांतर्गत शैक्षणिक
निरोजम अर्जाची प्रशासनाच्या दृष्टीने सुविधा
From your Institution

Respected Sir/Madam ,

Shri/ Smt, Gavade Manaji Gyandev is a student
of the M.Ed / M.Phil / Ph.D Course of the year 2007-08
Dept of Education , Shivaji University / Y.C.M.O.U . He/ She may kindly be
Permitted to collect certain information related to her/ his subject from your
Institution.

The information will be kept confidential and used only for the study
Purpose .Your co- operation will be highly appreciated .

Thanking you!

Yours sincerely,

R.Bhoslay

(Dr. R.A.Bhoslay)

परिशिष्टे

- अ) प्रतिसादकास विनंती पत्र
- ब) प्राचार्यांसाठी मुलाखत सूची
- क) प्राचार्यांच्या नावाची यादी
- ड) शिक्षकांसाठी प्रश्नावली
- इ) शिक्षकांच्या नावाची यादी
- ई) कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या नावाची यादी

परिशिष्ट - ब

प्राचार्यांसाठी मुलाखत सूची

- १) वैयक्तिक माहिती
 - i) प्राचार्यांचे नाव
 - ii) कनिष्ठ महाविद्यालय नाव
 - iii) शैक्षणिक अर्हता
 - iv) प्राचार्य पदाचा अनुभव
- २) प्रत्येक वर्गात किती विद्यार्थी संख्या आहे ?
- ३) आपल्या कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये कोणकोणत्या शाखा आहेत ?
- ४) आपल्या कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये शासकीय नियमानुसार पुरेशी शिक्षक व सेवक संख्या आहे काय ?
- ५) कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी विद्यार्थी संख्येच्या गरजेनुसार पुरेशी इमारत आहे काय ?
- ६) विद्यार्थी संख्येच्या मानाने आकाराने पुरेसे मोठे वर्ग आहेत का ?
- ७) कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी स्वतंत्र ग्रंथालय आहे का ?
- ८) ग्रंथालय संगणीकृत केले आहे काय ?
- ९) ग्रंथालयामध्ये कोणकोणती शैक्षणिक मासिके आहेत ?
- १०) कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये शिक्षकांना बसण्यासाठी स्वतंत्र कक्ष आहे काय ?
- ११) कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये जीवशास्त्र, रसायनशास्त्र व भौतिकशास्त्र प्रयोगशाळा स्वतंत्र आहे काय ?
- १२) कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी पुरेसे व स्वतःच्या मालकीचे क्रिडांगण आहे काय ?
- १३) कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये स्त्री व पुरुषांसाठी स्वतंत्र व पुरेशी स्वच्छतागृहे आहेत काय ?
- १४) विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यासाठी कोणते विशेष प्रयत्न करता ?
- १५) कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये बोर्ड परीक्षांचे आयोजन केले जाते काय ?

- १६) कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये बोर्ड परीक्षांचे आयोजन केले जाते काय ?
- १७) कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये बोर्ड परीक्षांचे आयोजन केले जात असल्यास कोणते फायदे - तोटे होतात ?
- १८) कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या जबाबदाऱ्या केव्हा निश्चित केल्या जातात ?
- १९) विद्यार्थी संख्या क्षमतेपेक्षा जास्त असल्यास कोणते दोष निर्माण होतात ?
- २०) सेवांतर्गत प्रशिक्षण घेवून आलेल्या प्राध्यापकांच्या अध्यापनात कोणता फरक जाणवतो?
- २१) सेवांतर्गत प्रशिक्षणासाठी आपण प्राध्यापकांना पाठविता काय ?
- २२) प्राध्यापकांच्या नियुक्तीच्यावेळी कोणत्या अडचणी येतात ?
- २३) शिक्षकांच्या अध्यापनाचे निरीक्षण कोणत्या पद्धतीचे करता ?
- २४) कनिष्ठ महाविद्यालय अनुदानित आहे काय ?
- २५) प्राध्यापक आपल्या दैनंदिन अध्यापन कार्याचे नियोजन करतात काय ?
- २६) आपल्या कनिष्ठ महाविद्यालयातील प्राध्यापकांच्या बदल्या केल्या जातात काय ?
- २७) प्राध्यापकांच्या अध्यापनाचे निरीक्षण करत असल्यास निरीक्षणासाठी वेळेचे नियोजन कसे करता ?
- २८) प्राध्यापकांच्या अध्यापनातील चुका दूर करण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना करता ?
- २९) विद्यार्थ्यांची हजेरी असमाधानकारक असल्यास कोणत्या उपाययोजना करता ?
- ३०) शिक्षक व सेवक संख्या पुरेशी नसल्यास त्याचा प्रशासनावर कोणता परिणाम होतो ?
- ३१) वेळापत्रकाप्रमाणे कामकाज चालवितांना अडचणी येतात का ?
- ३२) आपल्या कनिष्ठ महाविद्यालयातील कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखांचा यावर्षी निकाल किती टक्के लागला ?
- ३३) यावर्षीचे निकाल समाधानकारक वाटतात काय ?
- ३४) वेगवेगळ्या स्पर्धेसाठी विद्यार्थी बाहेर पाठविता काय ?

- ३५) इयत्ता १२ वी च्या हुशार विद्यार्थ्यांना विशेष कोचिंग केले जाते काय ?
- ३६) आपले कनिष्ठ महाविद्यालय माध्यमिक शाळेशी संलग्न आहे का ? वरिष्ठ महाविद्यालयाशी संलग्न आहे ?
- ३७) अध्यापन कार्याचे नियोजन न करणाऱ्या प्राध्यापकांसाठी तुम्ही कोणत्या उपाययोजना करता ?
- ३८) स्वतःच्या मालकीचे क्रिडांगण असल्यास त्याचे क्षेत्रफळ किती ?
- ३९) कार्यालयीन कामाची विभागणी कशी केली जाते ?
- ४०) कनिष्ठ महाविद्यालयीन कामकाजाचे नियोजन केव्हा केले जाते ?
- ४१) कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये लागणाऱ्या शैक्षणिक साधनांच्या खरेदीचे नियोजन कसे करता ?
- ४२) कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या गुणवत्तावाढीसाठी भावी उपाययोजना कोणत्या करता ?
- ४३) कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये प्रत्येक उपक्रमाचा प्रमुख म्हणून कोणाची निवड केली जाते?
- ४४) प्रत्येकाच्या कामाची आखणी करताना कोणत्या गोष्टीचा विचार करता ?
- ४५) परीक्षेसंबंधी नियोजन करताना कोणत्या घटकांचा विचार केला जातो ?
- ४६) निकाल वाढविण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना करता ?
- ४७) विद्यार्थ्यांना कोणकोणत्या शिष्यवृत्त्या मिळवून देता ?
- ४८) कनिष्ठ महाविद्यालय माध्यमिक शाळेला जोडलेले असता कोणते फायदे व तोटे होतात?
- ४९) कनिष्ठ महाविद्यालय वरिष्ठ महाविद्यालयास संलग्न असल्यामुळे कोणते फायदे - तोटे होतात ?
- ५०) कनिष्ठ महाविद्यालयीन संस्थांतर्गत शैक्षणिक नियोजन आणि प्रशासनासाठी सुधारणात्मक उपाययोजना सांगा.

परिशिष्ट - क

प्रतिसादक कनिष्ठ महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांच्या नावांची यादी

अ.क्र.	प्राचार्यांचे नाव	शैक्षणिक पात्रता
१	श्री. परिचारक मिलिंद दत्तात्रय	M.A.B.Ed
२	श्री. तांबोळी एम्.आय.	M.A.B. Ed
३	श्री. माने एस.एस.	M.A.B. Ed
४	श्री. पाटील आर.बी	B.A.B. Ed
५	श्री. पवार एस.ए.	M.A.B. Ed

परिशिष्ट - ड
शिक्षकांसाठी प्रश्नावली

म्ही ५२९

(सूचना : यातील प्रश्नांच्या उत्तरासाठी योग्य त्या पर्यायापुढे (✓) खून करावी)

- १) वैयक्तिक माहिती
 - i) शिक्षकाचे नाव
 - ii) कनिष्ठ महाविद्यालयाचे नाव
 - iii) शैक्षणिक अर्हता
- १) तुम्ही काम करत असलेल्या कनिष्ठ महाविद्यालयाचा प्रकार कोणता ?
 - १) स्वतंत्र २) माध्यमिक शाळेला जोडलेले ३) वरिष्ठ महाविद्यालयाला जोडलेले.
- २) तुम्ही जा पदावर कार्यरत आहात त्या पदाचे स्वरूप कसे आहे ?
 - १) तत्पुरते २) सी.एच.बी. ३) कायमस्वरूपी
- ३) तुम्ही काम करत असलेले कनिष्ठ महाविद्यालय कोणत्या स्वरूपाचे आहे ?
 - १) अनुदानित २) विनाअनुदानित ३) अंशतः अनुदानित
- ४) तुमच्या कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये खालीलपैकी कोणत्या भौतिक सुविधा आहेत ?
 - १) पोर्च, पिण्याचे पाणी, स्वच्छतागृहे २) क्रिडांगण, जिमखाना ३) इतर ४) वरील सर्व
- ५) तुमच्या कनिष्ठ महाविद्यालयामधील वर्गाखोलीचे क्षेत्रफळ किती आहे ?
 - १) २५ बाय ६० फूट २) ३० बाय ८० ३) ४० बाय ९०
- ६) अध्यापनाचे वार्षिक नियोजन करता काय ?
 - १) सतत २) केव्हातरी ३) कधीच नाही
- ७) वर्ग अध्यापनाचे नियमित नियोजन करता काय ?
 - १) होय २) नाही ३) कधीतरी
- ८) अध्यापन कार्याचे नियोजन करताना इतरांचे सहकार्य मिळते काय ?
 - १) होय २) नाही ३) कधीतरी

- ९) आपणास प्रशासकीय काम करावे लागते का ?
१) सतत २) कधी - कधी ३) कधीच नाही
- १०) आपणास कोणकोणते प्रशासकीय काम करावे लागते ?
१) अहवाल लेखन २) हजेरी पत्रक ३) प्रवेश ४) वरील सर्व
- ११) प्रशासकीय कामाचा परिणाम अध्यापन कार्यावर होतो का ?
१) नेहमी २) काहीवेळा ३) कधीच नाही
- १२) दैनंदिन अध्यापन कार्यासाठी शैक्षणिक साधनांचा वापर करता का ?
१) सतत २) कधी - कधी ३) कधीच नाही
- १३) अध्यापनासाठी कोणकोणती शैक्षणिक साधने वापरता ?
१) टेपरेकॉर्डर २) ओ.एच.पी. ३) एल.सी.डी. ४) वरील सर्व
- १४) अध्यापन कार्याच्या वापरासाठी लागणाऱ्या सर्व प्रकारच्या शैक्षणिक साधनांची उपलब्धता तुमच्या कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये आहे काय ?
१) होय २) नाही
- १५) आपल्या अध्यापनाचा दर्जा सुधारावा म्हणून काय करता ?
१) सतत वाचन करतो २) अगोदर पाठ-टाचण काढतो
३) दृक-श्राव्य शैक्षणिक साधनांचा वापर करतो ४) इतर
- १६) आपल्या महाविद्यालयामध्ये वर्गखोल्यांची संख्या कशी आहे ?
१) पुरेशी २) कमी ३) गरजेपेक्षा जास्त
- १७) तुम्हाला वेळापत्रकाप्रमाणेच अध्यापन कार्यासाठी तासिका मिळतात का ?
१) नेहमी २) काहीवेळा ३) कधीच नाही
- १८) नियोजित तासिकांमध्ये तुमच्या विषयाचा पाठ्यक्रम शिकवून होतो का ?
१) होय २) नाही
- १९) नियोजित तासिकांमध्ये तुमच्या विषयाचा पाठ्यक्रम शिकवून पूर्ण होत नसल्यास काय करता ?
१) सेमिनार घेतो २) पाठ्यक्रम संपला असे घोषित करतो ३) काहीच करत नाही ४) इतर

- २०) इयत्ता १२ वी च्या विद्यार्थ्यांची बोर्डाच्या परीक्षेची तयारी कशाप्रकारे करता ?
 १) जादा तासिका घेतो २) जादा प्रश्नपत्रिका सोडवून घेतो
 ३) सराव चाचण्या घेतो ४) कार्यशाळा ५) वरील सर्व
- २१) हुशार विद्यार्थ्यांसाठी वेगळ्या तासिका घेता का ?
 १) नेहमी २) कधीतरी ३) कधीच नाही
- २२) सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यासाठी उद्बोधन वर्गासाठी तुम्हाला पाठविले जाते का ?
 १) नेहमी २) कधीतरी ३) कधीच नाही
- २३) उद्बोधन वर्ग प्रशिक्षण कार्यशाळांसाठी पाठवले जात असल्यास त्याचा काय परिणाम होतो?
 १) नवीन विचारप्रवाहाची माहिती होते २) अध्यापन कार्य सुधारते ३) वरील दोन्ही
- २४) आपल्या कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये अभ्यासपूरक उपक्रम राबवले जातात का ?
 १) नेहमी २) कधी - कधी ३) कधीच नाही
- २५) अभ्यासपूरक उपक्रम राबविले जात असल्यास त्याचे नियोजन कसे करता ?
 १) प्राचार्यांचे सहाय्य २) सहकार्यांशी चर्चा ३) विद्यार्थ्यांची मदत ४) वरील सर्व
- २६) वेगवेगळ्या उपक्रमासंबंधी मदत करता का ?
 १) सतत २) काही वेळा ३) कधीच नाही
- २७) अभ्यासपूरक उपक्रम नियोजित वेळेतच घेतले जातात का ?
 १) नेहमी वेळेतच २) कधी - कधी वेळेत ३) कधीच वेळेत नाही
- २८) कनिष्ठ महाविद्यालय माध्यमिक शाळेला जोडून असल्यास तुम्हाला माध्यमिक शाळेत तासिका घ्याव्या लागतात का ?
 १) नेहमी २) कधी - कधी ३) कधीच नाही
- २९) कनिष्ठ महाविद्यालय वरिष्ठ महाविद्यालयास जोडून असल्यास तुम्हाला वरिष्ठ महाविद्यालयीन वर्गावर तासिका घ्याव्या लागतात का ?
 १) नेहमी २) नाही ३) कधी - कधी
- ३०) वरिष्ठ महाविद्यालय अथवा माध्यमिक शाळेत तासिका घ्याव्या लागत असल्यास त्याचा कनिष्ठ महाविद्यालयीन विषयाच्या अध्यापनावर परिणाम होतो का ?
 १) नेहमी २) नाही ३) कधी - कधी

परिशिष्ट - इ

शिक्षक प्रतिसादकांची नावे

१) कु. नलवडे ए.एस.	२) श्री. रणदिवे बी.बी.
३) श्री.पवार व्ही.बी.	४) श्री.भोसे व्ही.एल.
५) श्री.पाटील यू.एम.	६) श्री.निमसे ए.जी
७) श्री.ढेंमरे एच.बी.	८) श्री.गोंजारी डी.टी.
९) सौ. शिंदे एल.बी.	१०) सौ. पोळ एन.आर
११) सौ. पाटील एस.बी.	१२) श्री निरगिडे आर.जी.
१३) श्री.भुताड बी.एल.	१४) श्री.पिसे एस.डी.
१५) श्री. चौगुले व्ही.डी.	१६) श्री. जगताप एच.बी.
१७) श्री.चवरे ए.व्ही.	१८) श्री.शितोळे आर.एन.
१९) श्री.जाधव एस.व्ही.	२०) सौ. जगताप एल.सी.
२१) श्री.बागल एस.डी.	२२) श्री.पवार एस.टी:
२३) श्री.घाडगे टी.एस.	२४) श्री.पवार टी.आर.
२५) श्री.पवार एच.आर	२६) श्री.शिंदे बी.ए.
२७) श्री.पालकर एस.बी.	२८) श्री.कारंडे एस.एम.
२९) शिंदे एस.के.	३०) श्री.बनकर ए.डी.
३१) श्री.देशपांडे एस.एच.	३२) श्री.कावरे व्ही.एन.
३३) सौ. भंडारे व्ही.जी.	३४) श्री. गरड टी.बी.
३५) श्री. तहसीलदार एम्.एस.	३६) श्री. होनकळस एम्.एन.
३७) श्री. घोडके ए.डी	३८) श्री. शितोळे एस.आर
३९) श्री. पाटील एम.ए.	४०) श्री. देवकर आर.जी.

- ४१) श्री. कुंभार जी.एस.
 ४३) श्री. सातपुते ए.के.
 ४५) श्री. कुलकर्णी पी.डी.
 ४७) श्री. गायकवाड आर.एल.
 ४९) श्री. शिंदे एल.आर
 ५१) श्री. पाटील व्ही.जे.
 ५३) श्री. शिंदे डी.पी.
 ५५) सौ. पाटील टी.डी.
 ५७) श्री. माने एस.पी.
 ५९) श्री. चौगुले ए.के.
 ६१) श्री. पोतदार जी.बी.
 ६३) कु. राठोड एम.एस.
 ६५) श्री. धायगुडे एस.एस.
 ६७) श्री. कोळी जे.व्ही.
 ६९) श्री. जरग पी.एन.
- ४२) श्री. चवरे एस.डी.
 ४४) श्री. जाधव पी.एस
 ४६) श्री. सरवदे जे.एस.
 ४८) श्री. मोरे सी.जी.
 ५०) श्री. खिलारे एन.आर
 ५२) श्री. वसेकर ए.के.
 ५४) सौ. चव्हाण एस.ए.
 ५६) श्री. ननवरे आर.डी.
 ५८) श्री. काळे आर.सी.
 ६०) श्री. पवार आर.बी.
 ६२) सौ. गव्हाणे एल.के.
 ६४) सौ. सर्वगोड व्ही.पी.
 ६६) श्री. सलगर डी.एम्.
 ६८) श्री. भानवसे डी.आर.
 ७०) श्री. शिंदे पी.एस.

परिशिष्ट - ई

कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या नावाची यादी

अ.क्र.	कनिष्ठ महाविद्यालयाचे नाव
१.	कर्मवीर भाऊराव पाटील कनिष्ठ महाविद्यालय
२.	उमा कनिष्ठ महाविद्यालय
३.	विवेक वर्धिनी कनिष्ठ महाविद्यालय
४.	वामनराव माने कनिष्ठ महाविद्यालय
५.	विठ्ठल कनिष्ठ महाविद्यालय